

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

CEVES
CENTAR ZA VISOKE
EKONOMSKE STUDIJE
CENTER FOR ADVANCED
ECONOMIC STUDIES

METAL

SEKTORSKI PREGLED NOVEMBAR 2016.

KLJUČNE AKTUELNOSTI

Metali će nastaviti da se kreću uzlaznom putanjom

Stručnjaci smatraju da je ovaj sektor trenutno u uzlaznoj fazi ciklusa, te se više ne priča o tome kako smanjiti troškove (što je bila mantra u prethodnih 18 meseci), već kako na najpametniji način iskoristiti povećane prilive. Dok jedni planiraju nova ulaganja, drugi su odlučili da vraćaju dugove koje su napravili u prethodnoj godini kada su cene metala dostigle svoje istorijske minimume ili pak da isplaćuju dividende, koje su bile ili smanjene ili potpuno obustavljene u prethodnom periodu. Glencore, koji je suspendovao dividende u septembru 2015. godine, planira da akcionarima isplati najmanje jednu milijardu \$ u toku 2017. godine i najavljuje novu politiku dividendi koja će vezivati plaćanja za mogućnosti generisanja gotovine.

Najveća kompanija koja eksploatiše zlato u Južnoj Africi plaća više od sopstvene tržišne vrednosti za kupovinu jedinog proizvođača platine i paladijuma u SAD

Južnoafrička kompanija Sibanye izdvađa 2,2 mlrd \$ kako bi kupila Stillwater, koji drži najkvalitetnije deposite metala iz grupe platine i predstavlja najvećeg svetskog proizvođača ovih metala van Južne Afrike i Rusije. Cilj Sibanye-a je da opstane u trci sa najvećim svetskim dobavljačima metala za auto motore i gorivne ćelije (paladijum se koristi u benzinskim motorima za smanjenje štetnih emisija).

Smanjenje uobičajeno visoke azijske tražnje za platinom negativno utiče na Južnu Afriku – najvećeg svetskog proizvođača ovog metala

Smanjena tražnja iz Azije je učinila platinu metalom sa najlošijim tržišnim performansama među plemenitim metalima u 2016. godini, a samim tim i negativno uticala na Južnu Afriku i njenu valutu, s obzirom da rudarstvo čini trećinu izvoza ove zemlje. Naime, output rudarskog sektora ove zemlje je u prvih 10 meseci 2016. godine smanjen za 2,9%, prvenstveno zahvaljujući smanjenju proizvodnje platine za 12%.

U Gimnaziji u Smederevu otvoren kabinet za kineski jezik

Multimedijalna učionica je opremljena u saradnji škole, kompanije „Hestil Srbija“, Instituta „Konfučije“ iz Beograda i lokalne samouprave Smederevo. Razlog za uvođenje ovog kursa je dolazak kineskog partnera u Železaru, ali i jačanje buduće saradnje između grada i kineskih partnera.

Potvrđen unapred pripremljeni plan reorganizacije (UPPR) RTB Bor-a

Ovim započinje najveće finansijsko restrukturiranje u Srbiji vredno 1,2 mlrd EUR. Preduzeću je otpisano skoro milijardu evra starog duga koji je nastao između 1960. i 2010. godine, a obezbeđeni dug je pretvoren u kapital države. Ovo otvara mogućnost za investicije u rudarstvo koje bi mogle povećati proizvodnju koncentrata iz svih rudnika RTB Bora koji kriju ukupne rezerve od oko dve milijarde tona rude dovoljne za 100 godina rada. Trenutno, pak, RTB Bor uvozi koncentrat koji prerađuje.

GLOBALNO TRŽIŠTE

Novembar mesec je obeležen značajnim rastom cena osnovnih metala, ali i blagim padom cena plemenitih metala

Glavni uzrok ovakvih kretanja leži u jačanju dolara nakon pobede Donalda Trampa. Naime, jačanje američke valute je poskupelo osnovne metale za neameričke investitore (s obzirom da se cena ovih metala izražava u dolarima) i podstaklo investitore da ubrzano kupuju ove metale u očekivanju njihovog daljeg poskupljenja. S druge strane, nasuprot očekivanju svetskih eksperata da će pobeda Donalda Trampa doneti neizvesnost i podstaći investitore da ulažu u sigurnu robu kao što su plemeniti metali, ekonomska agenda koju je novi predsednik SAD predstavio je uticala na jačanje sigurnosti u američku valutu i povlačenje sredstava iz zlata i sličnih dragocenih metala. Ipak, situacija se ubrzo stabilizovala, te je ovo bio samo kratkoročni efekat.

Značajan rast cene osnovnih metala u novembru od 10,2% je učinio ovaj mesec najboljim mesecom za osnovne metale u poslednje četiri godine, od septembra 2012. godine

Najbolje performanse u novembru je imala gvozdena ruda, čija je cena na kraju tog meseca iznosila 73\$/t, čime je ona ostvarila rast od čak 24% u odnosu na kraj oktobra. Značajan rast su ostvarile i cene bakra i cinka, rastući 14% i 11%, respektivno.

Gvozdena ruda, novembarski šampion, u jednom trenutku u toku ovog meseca je dostigla i svoju najvišu cenu u poslednje dve godine – cenu od 80\$/t

Ipak, ovaj snažan rast je najvećim delom ostvaren zahvaljujući aktivnostima investitora koji su se trudili da se zaštite od cenovnih pritisaka na drugim tržištima, a ne zahvaljujući faktorima direktno povezanim sa samom gvozdenom rudom. Naime, tri su glavna uzroka jakog rasta cene gvozdene rude u novembru. Pre svega, to je bio prethodno pomenuti rast američkog dolara i pokušaj investitora da se zaštite od moguće inflacije nakon Trampovog dolaska na vlast – tzv. "Trampflocije". Drugi najznačajniji faktor koji je uticao na povećano ulaganje u osnovne metale, a najpre u gvozdenu rudu, bio je slabljenje kineskog renminbija, i sledstveni beg investitora iz te valute. Treći, ne manje značajan faktor, došao je sa strane ponude - zatvaranje rudnika Samarco u Brazilu je smanjilo output za 29 mil t, a još nekoliko proizvođača nije uspelo da ispuni svoje ciljne količine proizvodnje zbog vremenskih uslova. Pored ovih faktora, na rast cene gvozdene rude već neko vreme utiče stimulatívna kreditna politika kineske Vlade koja podstíče građevinsku aktivnost, a samim tim i tražnju za čelikom. Naravno, na rast cene svih osnovnih metala pozitivno utiče i oporavak globalne ekonomije, što se može videti u procenama ekonomskih stručnjaka da će stopa rasta globalnog outputa u 2016. iznositi 2,5%.

Većina investitora veruje da je novembarski rast cene gvozdene rude prenatížen, i da će se ponuda i tražnja uskoro izbalansirati i vratiti cenu na niži nivo

Iako se očekuje da će Kina nastaviti sa smanjivanjem proizvodnje ove rude, pretpostavlja se da će smanjenje u 2017. godini biti marginalno, a proizvodnja u ostatku sveta veća nego u 2016. godini, povećati, te se može očekivati pad cene ove rude i njeno balansiranje nakon novembarskog skoka.

Plemeniti metali beleže pad cena u novembru, naročito zlato, od kog se očekivalo da će biti glavni „pobednik“ u slučaju pobede Donalda Trampa

Ipak, nasuprot očekivanjima, žuti metal je doživeo pad kako su se investitori okrenuli ulaganju u obveznice, s obzirom na rast kamatnih stopa na dolar. S obzirom da je nakon predsedničkih izbora u SAD dolar ojačao, pri očekivanju ubrzanog rasta i vraćanja inflacije, zlato je palo za 7,7%, što je značajan kontrast u odnosu na rast od 20% u prethodnih 11 meseci pre izbora. Ipak, s obzirom da je neposredno nakon izbora cena zlata naglo skočila, ovaj metal je na kraju novembra bio jeftiniji za 2% u odnosu na kraj oktobra.

DOMAĆE TRŽIŠTE

Osnovni metali

Proizvodnja osnovnih metala beleži rast u prvih deset meseci 2016. godine u odnosu na uporedivi period 2015. godine od 5,3%, dok spoljna trgovina beleži suficit od 84,6 mil EUR, što je čak 3,4 puta više nego uporedivi prošlogodišnji suficit. Ipak, ovako visoka stopa rasta vrednosti suficita duguje se rastu cena osnovnih metala, a ne količina. Naime, u posmatranom periodu smanjena je i vrednost uvoza (-9%) i vrednost izvoza (-2%), što nam govori da je došlo do pada spoljnotrgovinske aktivnosti u ovoj oblasti, ako uzmemo u obzir da su zbog viših cena i vrednost izvoza i vrednost uvoza u ovoj godini inflacionirane. Takođe, ovome u prilog ide i činjenica da je i pored većih cena, udeo uvoza osnovnih metala u ukupnoj vrednosti uvoza Srbije smanjen sa 6% na 5,2%, dok je udeo izvoza smanjen sa 8,3% na 7,5% u prvih deset meseci 2016. godine u odnosu na isti period 2015. godine.

Metalni proizvodi, osim mašina

Proizvodnja metalnih proizvoda u prvih deset meseci tekuće godine je za 9,7% veća nego proizvodnja u uporedivom periodu prošle godine, dok spoljna trgovina beleži suficit od 203,2 mil EUR, što je za 9,6% više od suficita u uporedivom periodu prošle godine. I uvoz i izvoz su u datom periodu povećani za oko 8%, ali s obzirom na rast cena metala u 2016. godini, a samim tim i metalnih proizvoda, kao i činjenicu da je učešće uvoza i izvoza u ukupnom uvozu i izvozu nepromenjeno, ne može se jednoznačno zaključiti da li je došlo do povećanja ili smanjenja trgovinske aktivnosti u trgovini metalnim proizvodima, ili je ovo povećanje samo rezultat rasta cene.

www.pks.rs